

Zápisnica zo 105. zasadnutia výboru Spišského dejepisného spolku v Levoči dňa 3. októbra 2022

V priestoroch Spišského archívu v Levoči sa stretli členovia výboru, revíznej komisie a pozvaní hostia na zasadnutí výboru SDS s nasledovným programom:

- Program:
1. Spolupráca SDS s Obcou Gánovce pri príprave konferencie v r. 2023 k 780. výročiu udelenia privilégii spišským kopijníkom
 2. Spolupráca SDS s Ľubovnianskym múzeom pri príprave konferencie v Starej Ľubovni a Nedeci 8. - 10. 11. 2022 venovanej 250. výročiu ukončenia spišského zálohu
 3. XXX. VZ v Červenom Kláštore – Smerdžonke - zhodnotenie
 4. Exkurzia SDS po pamiatkach v Šariši - zhodnotenie
 5. Príprava jarnej konferencie SDS k dejinám medi na Spiši v r. 2023- informácia
 6. Príprava medaily k Cene Ivana Chalupeckého - informácia
 7. Prijímanie nových členov
 8. Rôzne

Prítomní: František Žifčák, Slávka Sámelová, Soňa Polláková, Marián Soják, Mária Novotná, Milica Majeriková-Molitoris, Vladimír Olejník, Dušan Bevilaqua, Božena Malovcová, Ján Čarnogurský, Peter Cenký, Martin Furmanik, Monika Bizoňová a prizvaní hostia Eduard Pavlik, Michal Materný a Františka Marcinová

Ospravedlnení: Erika Cintulová a Ján Endrödi.

Predseda SDS PhDr. František Žifčák v úvode rokovania privítal prítomných členov výboru, revíznej komisie ako aj hostí na zasadnutí výboru. Za overovateľov zápisnice boli určení D. Bevilaqua a Ján Čarnogurský.

Ad 1) Spolupráca SDS s Obcou Gánovce pri príprave konferencie v r. 2023 k 780. výročiu udelenia privilégii spišským kopijníkom

Predseda spolku F. Žifčák privítal starostu obce Gánovce Mgr. Michala Materného, ktorý bol prizvaný k bodu č. 1 a informoval výbor o príprave konferencie k výročiu udelenia privilégii spišským kopijníkom v budúcom roku. V prvom rade poďakoval SDS a regionálnym historikom, že prispeli k cenným informáciám o dejinách obce Gánovce a požiadal o stretnutie v predstihu, aby mohol predstaviť svoje plány o vedeckej konferencii. Zároveň poznamenal, že finančné prostriedky si zabezpečí obec, či už zo zdrojov Prešovského samosprávneho kraja alebo od ďalších obcí, ktoré patrili medzi kopijnícke obce a taktiež cez projekty. Hlavným cieľom konferencie a ďalších sprievodných akcií by malo byť vydvihnutie histórie a spolupatričnosti obcí, ktoré aj v minulosti tvorili jeden celok – Stolicu X spišských kopijníkov. V druhej fáze je plánované vypracovanie projektu kopijníckej cesty. Všetky zapojené obce by mohli mať v obci pamätné informačné tabule alebo banery, ktoré by približovali návštevníkom obcí históriu jednotlivých kopijníckych obcí. Výbor podrobne prediskutoval možnosti spolupráce spolku s obcou pri príprave vedeckej konferencie (v druhej polovici apríla alebo prvej polovici júna) a členovia navrhli možných prednášateľov. Starosta potvrdil, že osloví výborom navrhnutých referentov - Miroslava Števíka, Petra Labanca,

Rastislava Galu, Martina Homzu, Martina Kostelníka a účasť prisľúbili aj prítomní členovia Božena Malovcová a František Žifčák. Približný termín konferencie bol stanovený na jar 2023. Ako kultúrna vložka by mohla vystúpiť skupina historické šermu JAGO. Spolok taktiež podporil vydanie zborníka z konferencie. Krátka diskusia ešte prebehla k plánu starostu vytvoriť kopijnícku vlajku, k možnostiam jej podoby, pričom F. Žifčák upozornil, že skutočnú jej podobu nepoznáme, iba stredovekú pečať kopijníkov. Prisľúbil pomoc pri návrhu obnovy vlajky a príp. aj pečate.

Ad 2) Spolupráca SDS s Ľubovnianskym múzeom pri príprave konferencie v Starej Ľubovni a Nedeci 8. - 10. 11. 2022 venovanej 250. výročiu ukončenia spišského zálohu

Na zasadnutie výboru bola pozvaná odborná pracovníčka Ľubovnianskeho múzea Františka Marcinová. V krátkosti oboznámila výbor s definitívnym programom a sprievodnými podujatiami konferencie.(viď. príloha) Už v predošlej mailovej komunikácii oslovila spolok na spoluprácu. SDS v súčasnosti nemá dostatok prostriedkov, preto nemôže prispieť finančne, ale výbor ponúkol možnosť publikovať pozvánku na našej webovej stránke. Tajomníčka tiež rozpošle pozvánky (s prihláškami) všetkým členom spolku mailom.

Ad 3)XXX. VZ v Červenom Kláštore – Smerdžonke - zhodnotenie

František Žifčák a Soňa Polláková v krátkosti zhodnotili priebeh valného zhromaždenia, ktoré sa uskutočnilo 11. júna za účasti takmer 70 členov SDS. Podľa S. Pollákovvej akcia dopadla veľmi dobre a účastníci kladne hodnotili zabezpečenie dopravy autobusom. F. Žifčák uviedol, že prednášky Vladimíra Olejníka a Dany Rosovej, ktoré odzneli v úvode VZ budú publikované v spolčkovej ročenke. Členovia mali po ukončení VZ možnosť pozrieť si obnovený pomník pri rieke Dunajec alebo kláštor kartuziánov a kamaldulov, kde účastníkov sprevádzal riaditeľ Múzea Červený Kláštor PhDr. Milan Gacík.

Ad 4)Exkurzia SDS po pamiatkach v Šariši - zhodnotenie

Program a priebeh exkurzie kladne zhodnotil D. Bevilaqua. Potom ju priblížila výboru Soňa Polláková, ktorá organizačne pripravila túto exkurziu a zároveň bola aj sprievodkyňou počas celého dňa. Výboru predložila aj vyúčtovanie exkurzie. Tajomníčka tiež doplnila, že na blogu webovej stránky nášho spolku je možné nájsť aj správu o exkurzii od členky spolku Gabriely Rerkovej. Aj predseda potvrdil spokojnosť členov s exkurziou, na ktorú sa po dvojročnej prestávke spôsobenej protipandemickými opatreniami všetci tešili a zároveň poďakoval organizátorke za veľmi príjemne strávený a poučný deň. S. Polláková ešte informovala, že sme v budúcom roku plánovali navštíviť v rámci exkurzie aj kaštieľ v Hanušovciach nad Topľou a blízky archeoskanzen, avšak v budúcom roku bude prebiehať jeho rekonštrukcia. Navrhla preto v rámci plánovanej exkurzie do povodia rieky Torysy navštíviť Fintice, Sabinov, Brezovicu a kostol v Hanušovciach. Výbor to prijal kladne.

Ad 5) Príprava jarnej konferencie SDS k dejinám medi na Spiši v r. 2023-informácia

O prípravách jarnej konferencie informoval predseda F. Žifčák. Na začiatku ešte uviedol, že jesenná konferencia o Spišskej šľachte – pánov z Lomnice, ktorej garantom je J. Endrödi, sa už zrejme nestihne do konca roku 2022 pripraviť. Organizátorom budúročnej jarnej konferencie bude výbor SDS v spolupráci s Banickým spolkom Spiš a na odbornú garanciu konferencie sa podujal Miroslav Lacko. Pôvodne sa mala konferencia uskutočniť

v Multicentre v Spišskej Novej Vsi, vzhľadom k relatívne menším priestorom v Multicentre by bol adekvátnejší väčší priestor v Redute. M. Lacko už poslal názov svojho príspevku (Produkcia spišskej medi pre globálne trhy v 18. storočí) a dal typy na dvoch kolegohistorikov, ktorí sa venujú téme medi a majú záujem prísť (Klemens Kapp z Keplerovej univerzity v Linci a Tobias Skowronek z Vysoké školy v Bochume). Ešte nemá potvrdenú účasť historika z Varšavskej univerzity Grzegorza Myśliwskeho, ale dohodol už účasť ďalších slovenských historikov hospodárskych dejín (Peter Konečný, Marián Jančura, Lukáš Patera). Je však potrebné doriešiť tlmočenie z nemeckého jazyka a iné technické záležitosti. Pre záujemcov je plánovaná na druhý deň prehliadka objektov banských diel v Hnilčíku, príp. expozícií Banického spolku v Multicentre. Finalizuje sa už druhá časť filmu Cesty medi, ktorá by sa mohla premietat počas prestávky alebo na záver. M. Greisel ponúkol aj príležitostnú výstavu jeho fotografií s baníckou tematikou. Presný dátum konferencie sa bude konkretizovať na ďalšom zasadnutí výboru v decembri.

Ad 6) Príprava medaily k Cene Ivana Chalupeckého - informácia

Marián Soják informoval, že bol osobne v mincovni v Kremnici a dohodol výrobu medaily za výhodnejšiu cenu. Každý člen výboru sa mohol vyjadriť k štyrom predloženým návrhom jej podoby. Vyhral návrh č. 2, kde je na averze portrét Ivana Chalupeckého (v pozadí so spišskou gotikou) a na reverze je umiestnená pečať spolku a názov ceny. Autorom medaily je Branislav Ronai a medaila bude vyrobená z patinovaného bronzu. Keďže v súčasnosti sú ceny materiálov vysoké, objednali sme podľa možností spolku iba 40 medailí s cenou cca 1800. € a predpokladaným dodaním do konca novembra.

Ad 7) Prijímanie nových členov

Výbor prijal za nových členov spolku 3 žiadateľov: Mateja Šuleja (pod č. 676), Mgr. Alexandra Hvizda (pod č. 677) a Mgr. Zuzanu Durcovú (pod č. 678). O ukončenie členstva zo zdravotných dôvodov požiadala Eva Cehlárová.

Pri otázke členstva predseda opäť upozornil, že spolok má už len dvoch žijúcich zakladajúcich členov a spolkové financie sú po tohoročných výdavkoch značne vyčerpané, preto vyzval členov výboru, aby zvážili možnosť stať sa zakladajúcimi členmi. Argumentoval, že podľa Stanov spolku pri zakladajúcich členoch nie je nutné, aby boli prítomní pri založení spolku. Odporučil, aby zvažovali túto možnosť skôr dlhoroční členovia spolku. Podľa stanov je potrebné zaplatiť jednorazovú čiastku 200.- €. Predseda súčasne oznámil, že sa uchádza o možnosť stať zakladajúcim členom a zaplatil povinný poplatok. Jeho príklad nasledovali D. Bevilaqua, podpredseda spolku M. Soják a M. Novotná. Výbor ich ustanovenie za zakladajúcich členov jednomyseľne schválil.

Ad 5) Rôzne

Výbor prerokoval návrh predsedu spolku o zbavení sa chybných výtlačkov ročeniek, pretože zaberajú miesto v spolkovej miestnosti. Členovia výboru odsúhlasili odovzdanie týchto ročeniek do zberných surovín. Likvidáciu zabezpečí predseda.

Mária Novotná pripomenula, že v budúcom roku bude 140. výročie založenia SDS a výbor potvrdil, že túto významnú spolkovú udalosť pripomenieme členom na valnom zhromaždení.

František Žifčák tiež upozornil, že SDSuž zvýšil honoráre pre autorov za štúdie v spolkovej ročenke a navrhol zvýšiť honorár aj za prednáškovú činnosť. Výbor schválil návrh zvýšiť od roku 2022 cenu za prednášku z 20.- € na 30.- €.

Ján Čarnogurský absolvoval splav na pltiach po Dunajci a navrhol, aby pltníci pri splave mohli pri výklade propagovať náš obnovený pomník. Opäť bol nastolený aj ďalší návrh, aby bol na pamätník doplnený QR kód, ktorý by informoval turistov o histórii pomníka. Milica Majeriková-Molitoris pripraví v slovenčine a poľštine do konca roka krátky text o udalosti, pri ktorej 100. výročí bol pomník obnovený a na ďalšom výbore sa dorieši výroba a montáž QR kódu.

Mária Novotná informovala o aktivitách Spišského múzea v Levoči v októbri a pozvala členov výboru na divadelné pásmo etnografa Petra Kováča o levočských bačoch, kde budú 16. októbra prezentované výsledky jeho výskumu pastierskej kultúry. Múzeum tiež pripravuje vydanie poštovej známky venovanej Jánovi Rombauerovi, inaugurácia sa uskutoční v priestoroch kláštora minoritov 21. októbra.

Zápisnicu elektronicky overili: Ing. Dušan Bevilaqua, PhD. a Ing. Ján Čarnogurský.

V Levoči 3. októbra 2022

Zápisnicu vyhotovila:

PhDr. Slávka Sámelová
tajomníčka SDS